

Artikel 45 vragen

29 april 2020

Betreft: noodverordening COVID-19

Geacht Zwols college,

We leven momenteel in een bijzondere tijd die bijzondere maatregelen verlangt om verspreiding van het virus te beperken. Om de landelijk aangekondigde maatregelen te kunnen handhaven en een juridische grondslag te geven is er – in opdracht van het kabinet - door de veiligheidsberaad een model-noodverordening gemaakt welke in exact dezelfde of een iets gewijzigde vorm is aangenomen in elke veiligheidsregio, zo ook in IJsselland¹.

De fracties van D66 Zwolle en D66 Deventer onderschrijven het nut en noodzaak van maatregelen die bijdragen aan ieders gezondheid en voldoende capaciteit in de zorg borgen. Tegelijk maken we ons in toenemende mate zorgen over diverse aspecten van de noodverordening. Er leven overigens breder in het land zorgen over het instrument noodverordening; zie bijvoorbeeld Trouw 23 april jl.² De snelheid van de totstandkoming, de ontwikkelingen en nieuwe inzichten die sindsdien zijn toegenomen, diverse handhavingsproblemen en de proportionaliteit in combinatie met het ontbreken van een houdbaarheidsdatum maakt dat we tot een aantal vragen komen over drie thema's; (1) handhaving op samenscholingen, (2) duur en proportionaliteit) en (3) studentenhuishoudens.

1. Samenschooling en groepsvorming in openbare ruimte

Er is veel onduidelijkheid over groepsvorming in de openbare ruimte. Zie o.a. de NRC van 26 maart jl.³. Navraag bij de politie binnen dezelfde veiligheidsregio (en dus dezelfde noodverordening) over wat er wel mag/niet mag levert geen eenduidig antwoord op.

- Navraag bij politie **Zwolle** leert dat je wel met drie en meer personen naar een grasveldje toe mag (mits 1,5 meter afstand), maar zodra je bijvoorbeeld een voetbal meeneemt ben je strafbaar.
- Het sociale mediakanaal van politie **Deventer** leert dat je wel met meer dan 2 personen in de openbare ruimte mag zijn, mits er continu 1,5 meter afstand tot de dichtstbijzijnde persoon van de groep in acht wordt genomen. Zo staat dit ook verwoord in artikel 2.2 van de noodverordening. Er mag er een balletje getrapt worden, zolang de 1,5 meter afstand bewaard kan worden.
- In **Zutphen** (waarvan de veiligheidsregio Noord Oost Gelderland een (vrijwel) identieke noodverordening heeft⁴) zegt de politie dat je je niet met meer dan twee personen in de openbare ruimte mag ophouden, ook niet als de 1,5 meter afstand in acht wordt

¹ <https://www.vrijsselland.nl/wp-content/uploads/2020/04/Noodverordening-COVID-19-VR-IJsselland-3-april-20201.pdf>

² <https://www.trouw.nl/cs-be66a1da>

³ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/03/26/verbod-op-samenschooling-in-heel-nederland-a3995028>

⁴ https://www.vnog.nl/images/Nieuws/Corona/Integrale_versie_Noodverordening_COVID-19_VNOG_26_maart_2020_incl._Wijzigingsbesluit_7_april_2020.pdf?fbclid=IwAR2sM6Mvo30kapLDaw5KQZw_MNsD722-GAGebPL9exxqfuHWr13-X1Tgle8

genomen. Hierbij wordt verwezen naar artikel 2.1 van de noodverordening waarin wordt gesproken over samenkomsten. Echter staat in de begrippenlijst (artikel 1.2 van de noodverordening) dat samenkomsten, Openbare samenkomsten en gemakkelikheden - zoals bedoeld in artikel 174 van de Gemeentewet⁵ - zijn. In artikel 174 van de Gemeentewet staat niet concreet beschreven welke samenkomsten en gemakkelikheden dit betreffen. In een handreiking van het Nederlands Genootschap van Burgemeesters⁶ wordt hier meer duiding aan gegeven. In de noodverordening bij de artikelsgewijze toelichting wordt vervolgens gesproken over álle overige samenkomsten. Waarvan niet duidelijk is wat daarmee bedoeld wordt.

Deze onduidelikheden op een voor inwoners belangrijk punt, leidt tot de volgende vragen:

1. Is het college op de hoogte van deze onduidelijkheid over samenkomsten en samenkomsten?
2. Is het college bereid om de onduidelikheden te agenderen binnen de veiligheidsregio('s) om te komen tot een uniforme communicatienlijnen en handhavingskader van de politiediensten?
3. Onderschrijft het college ons oordeel dat het criterium van 1.5 meter afstand voor corona het (enig) leidende beginsel moet zijn bij de definitie van "samenkomsten", zowel binnen- als buitenshuis? Dat "een balletje trappen door bijvoorbeeld 8 personen" dus niet strafbaar is mits die 1.5 meter in acht wordt genomen?

De ontwikkelingen rond het virus en de mogelijke wijzigingen in de beperkende maatregelen en daarmee gepaard gaande intensiteit van de handhaafbaarheid, maken dat de teksten in de noodverordening over samenscholing en groepsvorming beter situationeel en tijdgebonden kunnen zijn.

4. Kan het college aangeven of en hoe er binnen de veiligheidsregio (cq landelijk in de veiligheidsberaad) voornemens zijn om de teksten in de noodverordening periodiek te actualiseren aan de nieuwste inzichten en risico's?

2. Duur en proportionaliteit noodverordening

In de Volkskrant van 1 april jl.⁷ schrijven advocaat en universitair docent van der Grinten en hoogleraar staats- en bestuursrecht Schilder over de wezenlijke inbreuk op de privésfeer van de noodverordeningen die nu zijn opgesteld alsmede over de strijdigheid met de Grondwet. Ook in Tweede Kamer zijn recentelijk vragen gesteld⁸ naar de verhouding tussen een verbod op samenkomsten buiten de publieke ruimten en artikel 10 en 12 van de Grondwet alsmede artikel 8 van het Europese Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM). In de NRC van 23 april jl.⁹ schrijft hoogleraar Staatsrecht Voermans over de duur van de noodverordeningen en het gebrek aan democratische inspraak en sturing door het parlement en/of de gemeenteraad. Ondanks dat de fracties van D66 Deventer en Zwolle vertrouwen

⁵ <https://wetten.overheid.nl/ici1.3:c:BWBR0005416&titeldeel=III&hoofdstuk=XI&artikel=174&z=2020-01-01&g=2020-01-01>

⁶ <https://www.burgemeesters.nl/files/File/Printversies/printversievermakelikheden.pdf>

⁷ <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/noodverordening-tegen-samenkomsten-bedreigt-onze-privesfeer~be2c44df/>

⁸ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/kamervragen/detail?id=2020Z06223&did=2020D13122>

⁹ <https://www.nrc.nl/nieuws/2020/04/23/parlement-maak-een-eind-aan-deze-uitzonderingstoestand-a3997665>

hebben in de goede intenties van de noodverordening zijn er een aantal zaken nog niet goed geregeld. Maatregelen moeten eerlijk, tijdelijk, legitiem, effectief, democratisch en proportioneel zijn. De belangen van veiligheid, gezondheid en vrijheid verdienen een voortdurende herijking in deze bijzondere tijd.

5. Hoe kijkt het college aan tegen de duur, proportionaliteit en legitimiteit van de huidige noodverordening?
6. Op welke manier heeft de gemeenteraad formeel en informeel invloed op de inhoud van de uitgevaardigde noodverordening en kan het college aangeven in hoeverre deze mate van invloed wenselijk is binnen een democratie?
7. Is het college bereid een einddatum, c.q. een ijkpunt te omschrijven waarop de noodverordening komt te vervallen? Indien dit in breder verband geregeld moet worden, is het college bereid in dit bredere verband het gesprek aan te gaan met de verantwoordelijke instanties?
8. Hoe kijkt het college aan tegen het genoemde spanningsveld tussen de huidige noodverordening en de Grondwet en Europees verdrag EVRM?
9. Kan het college ook toezeggen dit spanningsveld te adresseren in de veiligheidsregio? Zo niet, waarom niet.
10. Kan het college aangeven hoe ze aankijkt tegen een onvermijdelijk handhavingprobleem wanneer steeds meer mensen de voorschriften van de noodverordening gaan negeren door de lange duur hiervan?

3. Studentenwoningen versus gezinnen

Huishoudens zijn te zien als “besmettingseenheden”. Leden van een huishouden delen sanitair, keuken en gemeenschappelijke ruimtes en achter de voordeur is de 1.5 meter regel niet van toepassing voor de leden van het huishouden. Dit maakt de kans groot dat als 1 lid besmet raakt met het virus, alle leden risico lopen. De quarantaineregels zijn dan ook van toepassing voor het gehele huishouden. Studentenuishoudens zijn feitelijk geen andere huishoudens dan meerpersoonshuishoudens. De noodverordening voorziet hier niet in. In diverse studentensteden zijn bijvoorbeeld boetes uitgedeeld aan huisgenoten van een studentenhuus op een gedeeld balkon of voortuin¹⁰.

11. Kan het college bevestigen dat er sinds de inwerkingtreding van de noodverordening geen boetes zijn uitgedeeld achter de voordeur van studentenuishoudens? Indien dit wel het geval is geweest, kan het college dan aangeven hoe dit in de toekomst voorkomen zal worden?
12. Is het college bereid de situatie omtrent studentenuishoudens te agenderen in de veiligheidsregio (en zonodig in de veiligheidsberaad) en zich in te zetten voor een algemeen geldende definitie van een gezamenlijke huishouding in de noodverordening?

Namens D66 Zwolle,

Sonja Paauw

¹⁰ <https://www.telegraaf.nl/nieuws/340301908/nog-steeds-onduidelijkheid-coronamaatregelen-studentenhuizen>